

"Dokuz yüz doksan olup, pek çok esrar-ı mühimmeye medar olup, on dokuz harfiyle on dokuz bin âlemin miftahıdır." Buradaki 990 sayısının hikmeti ve on dokuz bin âlemden maksat nedir, on sekiz değil mi?

Kur'ân'da geçen "Rabbul âlemin" tabirinde, âlimlerimiz 18.000 âlem demişler. Bu rakam kesretten kinayedir. Yani Arap edebiyatında 7, 70, 700, 7.000, 70.000 veya 18.000, 28.000 gibi sayısal ifadeler, çokluğu ifade etmek içindir. Hâlbuki âlimlerimizin çoğuna göre her bir melek, her bir cin, her bir insan, her bir hayvan hatta her bir bitki ayrı bir âlemdir.

Hatta her bir hücre, başka hücrelere benzememesi dolayısıyla bir âlemdir. İşte "Allah âlemlerin Rabbidir." veya "Ey Habibim! Seni âlemlere rahmet olasin diye gönderdik." gibi Kur'ânî ifadeler, tamamıyla tüm kâinatı ve içindeki her bir hayat sahibini, hatta cansızları da içerisine almaktadır...

Bu yüzden hem Kur'ân'da hem de tefsirlerinde, rakamlar birebir aritmetik değerler taşımazlar. Genelde sözün akışına uygun olarak o rakamlar sarf edilir. Üstad'ın besmele için söylemiş olduğu "on dokuz harf, on dokuz bin âlemin anahtarı" demesi de bu manayadır. Yani lafın akışına münasip bir ifade tarzıdır. Bu gibi ifade tarzları edebi bir değer taşımasından dolayı, matematiksel bir nazar ile tartılmazlar.

"On dokuz bin âlem" kâinat içinde sayısız âlemlere işaret etmek içindir ve çokluktan kinayedir. Yani maksat rakamın kendisi değil, çokluğa bir kalıp ve bir işarettir. Bu sebeple rakamlardan ziyade işaret ettiği tefekkür sahalarına yönelip oralara dikkat etmek lazımdır.

Bunun yanında Kur'ân'ın aritmetik mucizelere mazhar olması mukadderdir. Yani her bir harfin sıralanışı ve sayıların rakam olarak değerlerini ifade eden [ebcet ve cifir hesapları](#) Kur'ân'ın remiz ve işarî açıdan bütün zamanları ve mekânları kuşattığını bize gösteriyor.

Nitekim Üstad Hazretleri Risale-i Nurlarda bu ebcet ve cifir hesaplarını kullanarak Kur'ân'ın birçok işarî ve remzî manalarını keşif ile izhar etmiştir.

Burada, besmeledeki şeddeli "ra" harfinin ebcet değerinin 990 (dokuz yüz doksan) olup, mecmu on dokuz harf olan besmelenin tamamı ile benzerlik içinde olması, ona ayrı bir ahenk ve letafet katıp, Kur'ân harflerinin çok işarî manalara işaret ettiğini gösteriyor.